

Strategi Penterjemahan Kata Tabu Dalam Novel *The Catcher in the Rye*

Strategies in Translating Taboo Words in The Catcher in the Rye Novel

Nur Anis Fadzil

nuranis_fadzil@msu.edu.my

School of Education and Social Sciences
Management and Science University

Anis Shahirah Abdul Sukur

sha_anis@usm.my

Pusat Pengajian Ilmu Kemanusiaan
Universiti Sains Malaysia

Received: 09 May 2020; Accepted: 18 November 2020; Published: 19 November 2020

To cite this article (APA): Fadzil, N. A., & Abdul Sukur, A. S. (2020). Strategi Penterjemahan Kata Tabu dalam Teks Sastera. *PENDETA: Journal of Malay Language, Education and Literature*, 11(2), 70-84. <https://doi.org/10.37134/pendeta.vol11.2.6.2020>

To link to this article: <https://doi.org/10.37134/pendeta.vol11.2.6.2020>

ABSTRAK

Kata tabu merupakan perkataan, frasa dan topik yang boleh menyebabkan penghinaan dan mendatangkan mudarat apabila digunakan dalam khalayak ramai (Qanbar, 2011). Namun, kata tabu sering digunakan dalam penulisan karya sastera. Penterjemahan kata tabu secara literal mendatangkan masalah kerana bertentangan dengan norma masyarakat Malaysia yang mengamalkan aspek kesopanan. Oleh itu, makalah ini meneliti kata tabu dalam novel *The Catcher in the Rye* oleh J.D. Salinger pada 1951. Versi terjemahannya bertajuk *Wira Ladang* dan diterjemahkan oleh Zulkifli Ahmad pada 1999. Selain itu, cabaran yang dihadapi dalam menterjemahkan kata tabu juga akan diteliti. Kategori kata tabu oleh Battistella (2005) dimanfaatkan untuk mengelaskan kata tabu. Strategi terjemahan oleh Baker (2011) diaplikasikan dalam analisis data. Dapatan kajian menunjukkan penulisan kata tabu dalam bahasa Inggeris boleh dikategorikan mengikut kategori Battistella (2005), iaitu kata julukan, kata kesat, kata cabul dan kata lucu. Strategi terjemahan Baker (2011) pula sesuai dimanfaatkan untuk mengatasi permasalahan kajian ini. Empat strategi terjemahan tersebut ialah terjemahan dengan perkataan yang lebih umum, terjemahan dengan perkataan yang lebih neutral, terjemahan parafrasa dengan menggunakan kata yang berkaitan dan pengguguran. Dapatan kajian ini diharapkan dapat menjadi garis panduan kepada penterjemah teks sastera dalam menentukan strategi penterjemahan perkataan tabu yang bersesuaian.

Kata kunci: kata tabu; terjemahan; strategi terjemahan; budaya; teks sastera.

ABSTRACT

Taboo is a word, phrase, and topic that may cause insult and embarrassment when used in public (Qanbar, 2011). However, taboo words are often used in literary works. The literal translation of taboo words is a problem because it is contrary to the Malaysian society norm that practices polite manners. Thus, this article examines the taboo words used in the novel *The Catcher in the Rye* narrated by J.D. Salinger in 1951. Later it was translated into the Malay version of *Wira Ladang* by Zulkifli Ahmad in 1999. Challenges faced by the translator in translating taboo words will be examined. Battistella's (2005) category of taboo words is used to classify taboo words. In addition, Baker's (2011) translation strategy is applied in data analysis. The findings show that taboo words in data can be categorized according to Battistella's (2005) categories, which are epithet,

vulgarity, profanity, and obscenity. Baker's (2011) translation strategies are also adequate to address this research problem. Translation by a more general word and a neutral word, paraphrase using related words plus omission were strategies used by the translator. The findings of this study are expected to serve as a guide for literary translators in determining the appropriate translation strategies in translating taboo words.

Keywords: taboo word; translation; translation strategy; culture; literary text.

PENGENALAN

Bassnett (1980) menyatakan bahawa bahasa merupakan nadi suatu budaya. Hal ini disebabkan oleh bahasa dan budaya berkait rapat antara satu sama lain. Perkaitan antara bahasa dan budaya juga diakui oleh Vermeer (1992) yang menghujahkan bahawa terjemahan bukan melibatkan proses pemindahan bahasa semata-mata, malahan turut melibatkan proses pemindahan budaya kerana bahasa adalah sebahagian daripada budaya. Namun, Newmark (1988) mempunyai sudut pandangan yang berlainan berkenaan perkaitan antara bahasa dan budaya. Menurut Newmark (1988), budaya ialah cara kehidupan dan pegangan hidup yang khusus bagi sesuatu komuniti dengan penggunaan suatu bahasa sebagai bentuk pengungkapan ekspresi. Menurut Newmark (1988) lagi, bahasa tidak boleh dianggap sebagai komponen budaya kerana penterjemahan akan menjadi sukar dan mustahil sekiranya bahasa adalah sebahagian daripada budaya. Mohd. Zubir (2011) pula berpandangan berbeza dengan menyatakan bahawa bahasa ialah pembinaan budaya dan pandangan alam seseorang.

Kata tabu merupakan elemen bahasa yang berkait rapat dengan budaya sesuatu khalayak. Menurut Fromkin dan Rodman (2011), kata tabu dipinjam daripada kata "tapu" yang berasal daripada bahasa Tonga di Kepulauan Polinesia, iaitu merujuk perbuatan yang dilarang atau wajar dielakkan. Sarjana sosiolinguistik, iaitu Qanbar (2011) mentakrifkan tabu sebagai sebarang perkataan, frasa dan topik yang boleh menyebabkan penghinaan dan mendatangkan mudarat apabila digunakan dalam khalayak ramai. Tabu dianggap sebagai suatu perkara yang dilarang atau pantang larang berdasarkan adat dan kepercayaan sesebuah khalayak. Perbezaan bahasa dan budaya menyebabkan kewujudan tabu yang berbeza mengikut adat dan kepercayaan masing-masing. Nur Anis (2019) menyatakan bahawa kata tabu merupakan isu yang tidak asing lagi dalam penterjemahan teks kesusasteraan. Hal ini demikian kerana setiap komuniti mempunyai budaya yang tersendiri termasuklah tabu. Maka kata tabu merupakan salah satu kata berunsurkan budaya yang menimbulkan kesukaran dalam penterjemahan teks sastera.

Kata tabu dianggap sebahagian daripada budaya berasaskan pandangan bahawa kebanyakan kata tabu bersangkutan paut dengan aspek kehidupan manusia. Menurut Usman Muhammed Bello (2014), tabu merupakan pemboleh ubah budaya yang merujuk ungkapan atau tindakan yang dilarang oleh sesuatu budaya. Menurut Usman Muhammed Bello (2014) lagi, tabu merupakan larangan sosial yang kuat berkait dengan mana-mana cabang aktiviti manusia atau adat sosial yang dianggap suci dan dilarang berdasarkan penghakiman moral dan kepercayaan agama. Oleh sebab itu, terjemahan literal atau harfiah tidak digalakkan dalam penterjemahan kata tabu dalam teks kesusasteraan. Pengekalan unsur tabu secara literal kurang sesuai dengan norma masyarakat di Malaysia yang mengamalkan adab dan nilai Timur. Penterjemah teks kesusasteraan perlu berhati-hati dalam memilih strategi menterjemah kata tabu bagi menghasilkan terjemahan yang setara dan sepadan dengan teks asal.

Proses menterjemah kata tabu dalam teks kesusasteraan merupakan suatu tugas yang mencabar sepertimana yang dikatakan oleh Newmark (1988). Walaupun terdapat pelbagai kajian penterjemahan kata tabu dalam teks kesusasteraan, kajian tentang penterjemahan kata tabu ke dalam bahasa Melayu masih kurang dijalankan (Nur Anis, 2019). Kajian yang kurang bukan bermaksud bahawa kajian ini tidak perlu dijalankan. Terdapat pelbagai sarjana yang mengkaji aspek tabu dalam terjemahan pelbagai genre bahasa. Kajian lanjutan dalam pasangan bahasa Inggeris dan bahasa Melayu semestinya menarik untuk dikaji. Berdasarkan latar belakang ringkas yang dibincangkan, kajian ini akan menganalisis cara penterjemah menangani isu penterjemahan kata tabu yang terdapat dalam teks sumber bahasa Inggeris ke dalam bahasa Melayu. Kajian ini memberikan fokus kepada

penterjemahan kata tabu yang terdapat dalam novel *The Catcher in the Rye* dan versi terjemahan, iaitu *Wira Ladang* dalam bahasa Melayu.

OBJEKTIF KAJIAN

Kajian ini dijalankan bagi mencapai dua objektif berikut, iaitu:

1. Mengenal pasti dan mengelaskan jenis kata tabu yang wujud dalam teks sastera terpilih, iaitu novel *The Catcher in the Rye* dan *Wira Ladang*.
2. Menghuraikan strategi terjemahan yang sesuai dimanfaatkan oleh penterjemah bagi menghasilkan terjemahan novel *The Catcher in the Rye*.

PERSOALAN KAJIAN

Bagi mencapai objektif kajian, maka beberapa persoalan kajian berikut akan diteliti:

1. Apakah jenis kata tabu yang wujud dalam teks sastera terpilih, iaitu novel *The Catcher in the Rye* dan *Wira Ladang*?
2. Apakah strategi terjemahan yang sesuai dimanfaatkan oleh penterjemah bagi menghasilkan terjemahan novel *The Catcher in the Rye*?

SOROTON LITERATUR

Terdapat pelbagai kajian yang meneliti aspek kata tabu pada peringkat tempatan dan antarabangsa. Oleh itu, bahagian sorotan literatur dibahagikan mengikut beberapa isu. Pertama, isu konsep tabu mengikut pandangan para sarjana akan dihuraikan. Kedua, kategori atau jenis-jenis kata tabu akan disenaraikan. Ketiga, perkaitan antara kata tabu dalam penterjemahan karya sastera akan disorot menerusi kajian-kajian lepas yang telah dilakukan. Terakhir sekali ialah strategi dan prosedur terjemahan yang dicadangkan oleh sarjana dalam mengatasi penterjemahan kata tabu akan dibincangkan.

Kata tabu boleh terdiri daripada aspek perbuatan dan bahasa. Wardhaugh (2006) menyatakan bahawa kata tabu digunakan sebagai salah satu cara masyarakat meluahkan rasa tidak setuju terhadap perkara yang dianggap boleh membahayakan khalayak. Allan & Burridge (2006) juga menyatakan bahawa kata tabu mempunyai pengaruh yang hebat terhadap emosi seseorang dan ekspresi bahasa yang paling evokatif dari segi emosi. Wardhaugh (2006) seterusnya menyarankan agar penggunaan kata tabu dielakkan atau digunakan secara berhati-hati dalam kehidupan seharian supaya tidak mengguris hati mana-mana pihak. Menurut Andersson & Trudgill (1990), terdapat sesetengah perkara yang tidak boleh dilakukan dan beberapa perkataan yang tidak boleh disebut. Tambahan pula, konsep tabu setiap komuniti masyarakat adalah berbeza-beza sama ada dari segi perbuatan mahupun bahasa. Fairman (2009) menyatakan bahawa setiap komuniti masyarakat mempunyai tabu perbuatan dan tabu bahasa yang tersendiri. Oleh yang demikian, pengkategorian kata tabu juga berbeza-beza mengikut perspektif para sarjana.

Menurut Wardhaugh (2006), pengkategorian kata tabu sangat meluas dan boleh digunakan dalam keadaan yang berbeza-beza berdasarkan beberapa perkara tertentu seperti seksual, kematian, hal keagamaan dan politik. Seterusnya, Chunming (2013) telah mengkategorikan kata tabu bahasa Inggeris kepada kumuhan badan, penyakit dan kematian, seksual, perkataan tabu yang terdiri daripada empat huruf seperti *fuck* dan *damn*, kata makian, privasi dan bahasa diskriminasi. Menurut Ainon Mohd & Abdullah Hassan (2008) pula, kata tabu adalah perkara yang berkaitan dengan seks, kematian, najis dan malapetaka. Pengkategorian kata tabu oleh Ainon Mohd & Abdullah Hassan (2008), Wardhaugh (2006) dan Chunming (2013) didapati agak terhad dan kurang sesuai dalam sesetengah konteks kerana keempat-empat sarjana tersebut hanya mengkategorikan kata tabu kepada

kematian, seksual, dan kumuhan sedangkan penggunaan kata tabu semakin berkembang dari semasa ke semasa. Misalnya, kini kata tabu digunakan untuk penghinaan, gurauan, mengekspresikan emosi, kelucuan dan sebagainya (Chunming, 2013).

Seterusnya, Allan & Burrige (2006) juga mengemukakan beberapa kategori kata tabu yang diambil kira dalam penyelidikan mereka yang merangkumi (a) badan dan effluvia (peluh, kekotoran, najis, cecair haid dan sebagainya); (b) organ dan perlakuan seks; (c) penyakit, kematian dan pembunuhan; (d) menamakan, menyebut, menyentuh dan melihat seseorang dan sesuatu objek, tempat dan makhluk suci serta (e) perhimpunan, penyediaan dan penggunaan makanan. Pengkategorian kata tabu oleh Jay (1992) pula terdiri daripada kata cabul, kata julukan, kata kesat, kata berbentuk penghinaan, kata berbentuk kelucuan, kata sumpah seranah, kata tabu, slanga dan kata berkaitan najis. Sebahagian kategori kata tabu oleh Jay (1992) mempunyai persamaan dengan kategori kata tabu oleh Battistella (2005), iaitu terdiri daripada (a) kata kesat; (b) kata julukan; (c) kata cabul dan (d) kata lucah. Andersson dan Trudgill (1990) pula mengkategorikan kata tabu kepada kata makian, kata kesat, kata humor dan kata bantu.

Hartono (2009) dan Puteri Roslina (2012) menyatakan bahawa penterjemahan novel adalah sukar berbanding teks akademik kerana kebanyakan teks sastera mengandungi isu budaya, bahasa dan sosial yang perlu diberi perhatian. Antara isu yang menjadi tarikan dalam penterjemahan teks sastera ialah kata tabu. Menurut Atanasovska (2016), kata tabu yang kerap hadir dalam teks sastera boleh dianggap sebagai salah satu bentuk stilistik dalam teks tersebut kerana penggunaan kata tabu boleh menghasilkan mesej yang mendalam kepada pembaca tentang sesuatu tema, watak, dan topik. Sekiranya kata dan ekspresi tabu digugurkan atau dineutralkan dalam terjemahan maka kesan mesej terhadap pembaca sasaran tidak dapat dicapai sepertimana kesan mesej yang dicapai oleh pembaca sumber. Walau bagaimanapun, terdapat sesetengah konteks yang memerlukan penterjemah untuk mengurangkan ekspresi kata tabu dalam terjemahan dengan penggunaan kata yang lebih sopan atau eufemisme (Atanasovska, 2016).

Penggunaan kata tabu dalam pertuturan mahupun penulisan terutamanya teks sastera sememangnya tidak dapat dielakkan (Nasery & Pishkar, 2015). Hal ini demikian kerana setiap bahasa mempunyai kata tabu yang tersendiri. Hal ini diakui oleh Nasery & Pishkar (2015) lagi yang menyatakan bahawa belum ada sesiapa mahupun sarjana yang membuktikan kewujudan sesuatu bahasa atau budaya tanpa penggunaan kata tabu. Perbualan harian dan penggunaan bahasa dalam teks sastera akan sentiasa diwarnai dengan penggunaan kata tabu. Oleh itu, Nasery & Pishkar (2015) menegaskan bahawa penguasaan bahasa sumber dan bahasa sasaran di samping pengetahuan konteks budaya amat penting dalam terjemahan. Tugas penterjemah bukan sekadar menyemak kamus serta mengetahui maksud denotasi sesuatu perkataan. Hal ini menunjukkan bahawa penterjemah perlu menguasai bahasa sumber dan bahasa sasaran dengan baik di samping memahami sesuatu budaya dalam menterjemah teks sastera. Penguasaan bahasa sahaja tidak mencukupi tanpa pengetahuan budaya bagi menghasilkan terjemahan teks sastera yang berkualiti.

Davoodi (2009) mengemukakan pendapatnya tentang penterjemahan kata tabu dalam teks sastera dengan menyatakan bahawa penterjemah perlu menguasai bahasa sumber dan bahasa sasaran dalam penterjemahan kata tabu. Dalam hal ini, Davoodi (2009) telah menyenaraikan tiga kemungkinan situasi yang akan berlaku dalam penterjemahan kata tabu, iaitu (i) kata tabu bahasa sumber bukan lagi kata tabu dalam bahasa sasaran, (ii) kata tabu bahasa sumber merupakan kata tabu dalam bahasa sasaran dan (iii) kata umum bahasa sumber adalah kata tabu dalam bahasa sasaran. Menurut Davoodi (2009) lagi, penterjemah tidak akan mengalami kesukaran untuk berhadapan dengan situasi (i) tetapi penterjemah perlu memilih padanan yang bersesuaian dalam menangani situasi (ii) dan (iii). Oleh itu, Davoodi (2009) mengemukakan empat strategi dalam menterjemah kata tabu, iaitu pengguguran, penggantian, tabu diterjemahkan menjadi tabu dan penggunaan eufemisme.

Antara kajian terkini yang berkaitan dengan penterjemahan kata tabu ialah kajian yang dijalankan oleh Ndhlovu & Botha (2017) yang meninjau strategi penterjemahan kata tabu bahasa Inggeris ke dalam bahasa Ndebele berlandaskan Kerangka Teori *Descriptive Translation Studies*

(DTS) dan strategi terjemahan oleh Baker (1992). Kajian Ndhlovu & Botha (2017) memperlihatkan dua konsep norma, iaitu norma bahasa sumber (eksplisit atau nyata) dan norma bahasa sasaran (eufemisme atau berlapis) yang menentukan strategi terjemahan yang akan digunakan oleh penterjemah dalam menterjemah kata tabu. Mahmood, Azizullah & Maryam (2014) yang meninjau strategi penterjemahan ungkapan tabu daripada bahasa Inggeris kepada bahasa Parsi dalam lima buah filem pula menyimpulkan bahawa strategi pengguguran merupakan strategi yang kerap digunakan dalam menangani penterjemahan ungkapan tabu bahasa Inggeris ke dalam bahasa Parsi. Jasaityté (2015) mempunyai pendapat yang senada dengan Mahmood, Azizullah & Maryam (2014) apabila menyatakan bahawa strategi pengguguran menjadi pilihan penterjemah yang utama dalam menangani penterjemahan kata tabu dalam novel daripada bahasa Inggeris ke dalam bahasa Lithuanian.

Selain pengguguran, eufemisme juga merupakan salah satu strategi yang digunakan dalam menangani penterjemahan kata tabu. Menurut Fromkin & Rodman (2011), kewujudan kata tabu telah menyebabkan penciptaan eufemisme. Abu Bakar & Zolkipli (2012) mentakrifkan eufemisme sebagai kata yang lebih lembut atau sederhana, lebih baik dan lebih berlapis sifatnya bagi memperkatakan sesuatu yang mungkin boleh dianggap kasar, menghina atau menyinggung perasaan seseorang. Kata tabu dan eufemisme sememangnya tidak dapat dipisahkan. Oleh itu, eufemisme digunakan bagi tujuan untuk mengurangkan kekasaran kata tabu (Chunming, 2013). Kajian Vossoughi & Hosseini (2013) yang meneliti norma penterjemahan kata tabu daripada bahasa Inggeris kepada bahasa Parsi mendapati bahawa eufemisme merupakan strategi yang kerap digunakan oleh penterjemah dalam menterjemah kata tabu dengan peratusan tertinggi. Walau bagaimanapun, penterjemah perlu berhati-hati apabila menggunakan eufemisme dalam penterjemahan kata tabu. Menurut Davoodi (2009), penterjemah mungkin berupaya menyampaikan mesej asal, tetapi agak sukar untuk memastikan pembaca sasaran mendapat kesan emosi sepertimana pembaca teks sumber sekiranya kata tabu digantikan dengan bahasa yang lebih sopan.

Isu-isu berkaitan kata tabu yang didapati dalam novel *The Catcher in the Rye* dari sudut penterjemahan juga turut dikaji. Walau bagaimanapun, masih belum ada kajian yang menyentuh penterjemahan kata tabu dalam novel ini dan terjemahannya ke dalam bahasa Melayu, iaitu *Wira Ladang*. Kajian oleh Karjalainen (2002) dan Jasaityté (2015) misalnya meneliti aspek kata tabu dari aspek penterjemahan. Kajian yang dijalankan oleh Karjalainen (2002) dan Jasaityté (2015) telah meneliti penterjemahan novel ini ke dalam bahasa ibunda masing-masing. Karjalainen (2002) membuat analisis perbandingan novel *The Catcher in the Rye* dengan dua terjemahan bahasa Sweden yang diterbitkan pada tahun yang berbeza, iaitu tahun 1953 dan 1987. Kajian Karjalainen (2002) telah merungkaikan bahawa walaupun jarak penerbitan kedua-dua terjemahan tersebut kira-kira 30 tahun, namun hasil terjemahan adalah sama. Hampir separuh kata tabu daripada jumlah keseluruhan dalam novel asal telah dilenyapkan. Hal ini menunjukkan bahawa kedua-dua penterjemah tersebut mengambil jalan mudah dengan menggugurkan kata tabu yang terdapat dalam novel tersebut.

Seterusnya, Jasaityté (2015) pula meneliti strategi penterjemahan kata tabu daripada bahasa Inggeris ke dalam bahasa Lithuanian. Analisis perbandingan dilakukan bagi mengkaji pemilihan strategi penterjemahan yang dominan dalam menangani isu penterjemahan kata tabu yang terdapat dalam dua novel remaja, iaitu *The Catcher in the Rye* pada abad ke-21 dan *Looking for Alaska* pada abad ke-22. Kajian oleh Bratož (2004) pula telah menyentuh isu kata tabu dengan meneliti aspek stilistik dalam empat terjemahan novel *The Catcher in the Rye* yang dihasilkan dalam tiga bahasa yang berlainan. Menurut Bratož (2004), penterjemah karya sastera agak mustahil untuk menghasilkan gaya novel asal ke dalam bahasa sumber. Oleh itu, penterjemah perlu berhati-hati apabila berhadapan dengan bentuk gaya sesebuah karya. Hal ini menunjukkan bahawa penterjemahan novel *The Catcher in the Rye* ke dalam bahasa Melayu menarik untuk dikaji. Oleh itu, kajian ini dirangka untuk meninjau kata tabu dalam aspek penterjemahan teks sastera.

KERANGKA TEORI

Kajian ini memanfaatkan pengkategorian kata tabu oleh Battistella (2005) untuk mengelaskan kata tabu yang terdapat dalam teks sumber sebagai data kajian. Battistella (2005) telah mengutarakan empat kategori kata tabu yang dinyatakan seperti berikut: (1) Kata julukan. Kata yang merupakan bentuk kata penghinaan yang berkait dengan bangsa, gender, kaum dan seksualiti. Kata julukan juga boleh bersangkut paut dengan keterampilan, kemampuan, dan ciri perwatakan manusia seperti *morons, babes, perverts, jerks*, dan *ass*. (2) Kata kesat. Kata yang sama seperti kata lucu, iaitu sebagai kata atau ungkapan berkenaan anatomi perbezaan jantina atau fungsi kumuhan dan seksual. Contohnya, perkataan *damn, hell, bastard, crap, as hell, the hell*, dan *heck*. (3) Kata cabul. Kata yang terbentuk apabila kata keagamaan digunakan dalam konteks yang tidak sepatutnya, iaitu konteks negatif seperti perkataan *goddam, God damn it, for Chrissake, Jesus (Christ)*, dan *for God's sake*. (4) Kata lucu. Kata yang hampir sama seperti kata kesat dan kata lucu juga berkait dengan organ seksual seperti penggunaan perkataan *shit* dan *fuck*. Analisis sorotan literatur memperlihatkan bahawa kata tabu boleh dibahagikan kepada pelbagai kategori. Dalam konteks kajian ini, pengkaji akan memanfaatkan pengkategorian kata tabu oleh Battistella (2005) untuk mengelaskan kata tabu yang diekstrak daripada data kajian. Pengkategorian kata tabu yang dikemukakan oleh Battistella (2005) adalah lebih ringkas, padat dan bersesuaian untuk diaplikasikan dalam analisis data kajian.

Selain itu, kajian ini memanfaatkan strategi terjemahan oleh Baker (2011) bagi menentukan strategi yang digunakan oleh penterjemah untuk menterjemah kata tabu yang terdapat dalam teks sumber ke dalam bahasa sasaran. Baker (2011) mengutarakan strategi terjemahan seperti yang dinyatakan berikut: (1) Terjemahan dengan perkataan yang lebih umum. Strategi ini memperlihatkan penggunaan kata umum bagi kata hiponim yang hilang dalam teks sasaran. Menurut Baker (2011), strategi ini merupakan strategi paling umum dalam menangani pelbagai jenis ketidakpadanan terutamanya dalam aspek makna. Strategi ini juga sangat berkesan dalam kebanyakan situasi terutamanya bagi struktur bahasa yang melibatkan bidang makna. (2) Terjemahan dengan perkataan yang lebih neutral atau kurang ekspresif. Penterjemah akan menggunakan kata yang lebih neutral bagi mengelakkan penghasilan makna ekspresi yang salah dalam bahasa sasaran. Baker juga menyatakan bahawa wujud kemungkinan untuk mengekalkan makna ekspresif, iaitu dengan memberi penerangan. Penerangan dalam nota kaki merupakan cara yang digunakan oleh penterjemah bagi menterjemah kata yang bukan padanan tepat bagi kata sumber. (3) Terjemahan parafrasa dengan menggunakan kata yang berkaitan. Strategi ini akan digunakan apabila suatu konsep bahasa sumber mempunyai padanan bentuk yang berlainan dalam bahasa sasaran. Menurut Baker (2011), strategi ini akan digunakan apabila konsep bahasa sumber dapat diungkapkan ke dalam bahasa sasaran tetapi dalam bentuk yang berbeza. (4) Pengguguran. Walaupun pengguguran merupakan strategi yang drastik, namun strategi ini dibolehkan dalam sesetengah konteks. Baker (2011) menyatakan bahawa jika mesej yang disampaikan oleh sesuatu kata atau ekspresi tidak mempunyai kepentingan dalam perkembangan teks maka penterjemah boleh menggugurkan kata atau ekspresi tersebut bagi melancarkan pembacaan pembaca.

METODOLOGI KAJIAN

Kajian ini merangkumi kaedah kepustakaan dan kaedah analisis teks. Pada peringkat awal melalui kaedah kepustakaan, pengkaji memperoleh maklumat berkaitan dengan fokus kajian. Seterusnya, pengkaji akan membuat penelitian terhadap kajian-kajian terdahulu agar tidak berlaku pengulangan kajian yang sama dan secara tidak langsung mengilhamkan idea baharu kepada pengkaji untuk melanjutkan kajian terdahulu. Pada peringkat kaedah kepustakaan ini juga, pengkaji dapat menentukan kerangka pendekatan yang bersesuaian dengan fokus kajian. Kaedah kajian teks atau analisis teks pula melibatkan langkah-langkah (i) Pengkaji mengenal pasti dan mengelaskan semua kata tabu yang terdapat dalam teks sumber dan padanan terjemahannya berdasarkan pengkategorian kata tabu oleh Battistella (2005). Takrif dan ciri-ciri kata tabu digunakan sebagai panduan dan kayu ukur dalam mengenal pasti kata tabu. Langkah ini diambil bagi mencapai objektif pertama. Sebanyak

212 kata tabu dikenal pasti. (ii) Pengkaji akan menganalisis kata tabu yang dikenal pasti secara mendalam untuk menentukan strategi terjemahan yang digunakan oleh penterjemah dalam menterjemah kata tabu berpandukan strategi terjemahan oleh Baker (2011). Langkah ini diambil bagi mencapai objektif kedua. (iii) Pada peringkat terakhir, pengkaji akan membuat rumusan keseluruhan bagi kajian ini merangkumi pengkategorian kata tabu, dan strategi penterjemahan kata tabu yang terdapat dalam data kajian. Teks sumber untuk kajian ini ialah sebuah novel bahasa Inggeris berjudul *The Catcher in the Rye* karya J.D Salinger. Novel ini diterbitkan pada tahun 1951 oleh Little, Brown and Company, Amerika Syarikat. Novel *The Catcher in the Rye* telah diterjemahkan ke dalam bahasa Melayu yang bertajuk *Wira Ladang* dan diterbitkan oleh Dewan Bahasa dan Pustaka pada tahun 1999. Novel ini diterjemahkan oleh Zulkifli Ahmad. Novel ini penuh dengan konflik remaja dan penggunaan kata tabu secara kerap lantas menjadikannya sebuah karya yang menarik untuk dikaji. Skop kajian ini adalah untuk mengkaji penterjemahan kata tabu, maka hanya strategi terjemahan dan kata tabu sahaja yang dianalisis.

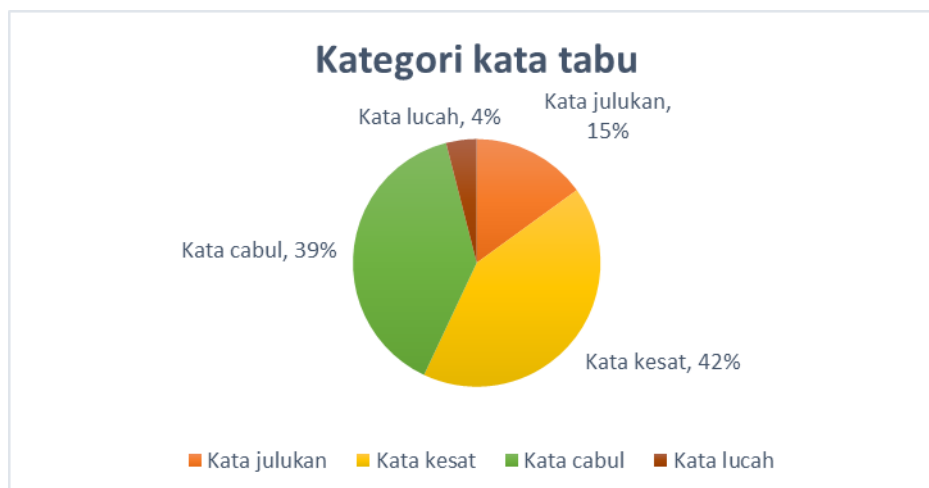
ANALISIS DATA DAN PERBINCANGAN

Kategori Kata Tabu

Analisis data menunjukkan kata tabu dalam data boleh dikelaskan mengikut empat kategori Battistella (2005). Ringkasan bagi jenis kata tabu, bilangan serta peratusan diberikan dalam Jadual 1 dan Rajah 1. Seterusnya satu demi satu kategori tersebut akan dihuraikan dan dibincangkan.

Jadual 1 Bilangan kata tabu dalam data kajian

Kategori	Bilangan
Kata julukan	33
Kata kesat	89
Kata cabul	82
Kata lucah	8
JUMLAH	212

Rajah 1 Peratusan kata tabu dalam data kajian

Kata julukan

Menurut Battistella (2005), kata julukan merupakan kata penghinaan yang kebiasaannya berkaitan bangsa, gender, kaum dan seksualiti. Kata julukan juga berkait dengan ketrampilan, kemampuan, dan ciri perwatakan individu. Kata tabu dalam kategori ini terdiri daripada 33 kata daripada 212 kata tabu dengan peratusan sebanyak 15%. Kata tabu yang tergolong dalam kategori ini merangkumi *sonuvabitch, morons, babes, perverts, jerks*, dan *ass*. Kata ini bersifat khusus kepada individu dan digunakan dalam konteks perbualan apabila watak penutur menghina sifat fizikal atau identiti watak pendengar.

Kata kesat

Battistella (2005) mentakrifkan kata kesat sebagai kata atau ungkapan berkenaan anatomi perbezaan jantina atau fungsi kumuhan dan seksual dalam keadaan tidak baik. Perkara yang membezakan kata kesat daripada kata lucah ialah tahap kekasaran dan kelucahan. Menurut Andersson & Trudgill (1990), kata kesat ialah kata yang ditujukan kepada seseorang seperti menghina, panggilan nama tidak baik dan jenis sumpahan yang lain-lain. Dalam kajian ini, sebanyak 89 kata (42%) daripada 212 kata tabu tergolong dalam kategori kata kesat, iaitu kata tabu yang terdiri daripada kata *damn, hell, bastard, crap, as hell, the hell*, dan *heck*. Kata kesat dikenal pasti berdasarkan konteks perbualan antara watak pendengar dan penutur dalam novel. Lazimnya, kata berbentuk sumpah seranah atau mencarut digunakan apabila watak ingin meluahkan perasaan marah atau geram terhadap ujaran atau tindakan si pendengar.

Kata cabul

Menurut Battistella (2005), kata cabul ialah kata sumpahan keagamaan. Kata cabul terbentuk apabila kata keagamaan digunakan dalam konteks yang tidak sepatutnya. Sebanyak 82 kata daripada 212 kata tabu ialah kata yang tergolong dalam kategori kata cabul dengan peratusan sebanyak 39%. Kata tabu dalam kategori kata cabul ini ialah kata suci yang terdiri daripada kata *goddam, God damn it, for Chrissake, Jesus (Christ)*, dan *for God's sake* yang digunakan dalam konteks negatif. Kata cabul dikenal pasti apabila watak dalam novel menggunakan perkataan yang sinonim dengan kata keagamaan Barat seperti *god* dan *Christ* dalam konteks negatif.

Kata lucah

Menurut Battistella (2005), kata lucah merujuk kata atau ungkapan berkenaan anatomi perbezaan jantina atau fungsi kumuhan dan seksual dalam ungkapan yang tidak sewajarnya seperti penggunaan kata *shit* dan *fuck*. Dalam kajian ini, sebanyak 8 kata daripada 212 kata tabu yang dikenal pasti tergolong dalam kategori kata lucah. Kata lucah yang dikenal pasti dalam kategori kata lucah merangkumi *knockers, fuck, horsed around, necked, sexy* dan *tail*. Kata lucah mudah dikenal pasti kerana berkait dengan elemen seksual. Watak dalam dialog menggunakan perkataan berunsur lucah bagi menggambarkan suasana intim antara individu berlainan jantina atau bahagian tubuh badan manusia.

Strategi Penterjemahan Kata Tabu

Analisis data menunjukkan bahawa terdapat beberapa strategi yang digunakan oleh penterjemah dalam menterjemah kata tabu dengan berpandukan strategi terjemahan oleh Baker (2011). Setiap strategi terjemahan tersebut akan dijelaskan. Walaupun data kajian terdiri daripada 212 kata tabu, hanya beberapa contoh yang akan dibincangkan bagi memperlihatkan pola strategi penterjemahan yang wujud dalam data kajian. Contoh-contoh ini terdiri daripada empat jenis kata tabu dengan variasi strategi terjemahan yang digunakan.

Terjemahan dengan perkataan yang lebih umum

Strategi terjemahan dengan perkataan yang lebih umum dalam bahasa sasaran merupakan strategi yang menjadi kebiasaan penterjemah dalam menangani isu ketidakpadanan terutamanya dari sudut makna. Menerusi strategi ini, penterjemah akan mencari perkataan yang lebih umum bagi menonjolkan makna kata hiponim yang telah dihilangkan dalam teks sasaran.

Contoh 1

Teks Sumber: “*Don’t knock yourself out of anything, but just make it descriptive as hell.*”

Teks Sasaran: “Janganlah menyusahkan diri kau, tetapi buat karangan itu sedeskriptif mungkin.”

Ayat tersebut memberikan maklumat bahawa watak Stradlater sedang memberikan arahan kepada watak Holden untuk menyiapkan kerja sekolahnya. Terdapat penggunaan kata tabu dalam teks sumber, iaitu frasa *as hell* yang dikategorikan sebagai kata kesat. Frasa *as hell* dalam perbualan berkenaan digunakan untuk menegaskan sesuatu pernyataan. Oleh itu, dapat dirumuskan bahawa penggunaan frasa *as hell* dalam teks sumber digunakan oleh watak Stradlater untuk memberikan arahan yang tegas kepada watak Holden. Penelitian menunjukkan bahawa penterjemah telah menterjemah kata kesat yang terdapat dalam teks sumber kepada kata yang lebih umum, iaitu ‘mungkin’ dalam teks sasaran. Hal ini menunjukkan bahawa penterjemah telah melenyapkan bentuk kata kesat dalam teks sasaran. Namun begitu, pengkaji mendapati bahawa kata ‘mungkin’ dalam teks terjemahan merupakan padanan terjemahan yang sesuai kerana kata tersebut juga boleh digunakan sebagai penegasan ayat sepertimana penggunaan frasa *as hell* dalam teks sumber. Faktor nada suara tidak dapat dipertimbangkan dalam konteks dialog ini namun kata ‘mungkin’ memberikan maklumat ‘semampu yang boleh’. Kata ini lebih sopan dan sesuai digunakan dalam konteks budaya Timur.

Contoh 2

Teks Sumber: “*He’s one of sonuvabitch I really can’t stand.*”

Teks Sasaran: “Dia antara orang yang tidak aku sukai.”

Contoh ini menunjukkan watak Ackley sedang memberitahu kepada watak Holden bahawa dia tidak menyukai sikap dan perwatakan Stradlater, rakan sebilik watak Holden. Pengkaji mendapati bahawa terdapat penggunaan kata tabu yang dikategorikan sebagai kata julukan, iaitu kata *sonuvabitch* dalam teks sumber. Penterjemah telah menterjemahkan kata tersebut kepada perkataan yang lebih umum, iaitu kata ‘orang’ dalam teks terjemahan. Penterjemah didapati tidak mengulangi perkataan yang sama dalam ayat yang berturutan. Hal ini demikian kerana terdapat penggunaan kata *sonuvabitch* dalam ayat yang sebelumnya (“*Boy, I can’t stand that sonuvabitch*”) dan kata tersebut sudah cukup menggambarkan persepsi watak Ackley terhadap Stradlater. Petikan teks terjemahannya ialah “Aku tak tahan dengan si bedebah itu”. Oleh yang demikian padanan kata yang lebih umum, iaitu kata ‘orang’ dalam teks terjemahan boleh diterima tetapi kata tersebut tidak dapat mengekspresikan emosi watak Ackley yang betul-betul mempunyai tanggapan yang buruk terhadap watak Stradlater seperti gambaran penulis teks sumber yang menggunakan kata tabu tersebut secara berulang-ulang dalam konteks penceritaan tersebut. Contoh ini menunjukkan bahawa aplikasi strategi terjemahan dengan perkataan lebih umum boleh menyebabkan makna emosi tidak berjaya disampaikan dalam teks terjemahan. Hal ini demikian kerana pembaca sasaran tidak akan membandingkan antara versi sumber dan versi sasaran dan tidak menyedari perbezaan yang berlaku.

Terjemahan dengan perkataan yang lebih neutral/kurang ekspresif

Strategi terjemahan dengan perkataan yang lebih neutral atau kurang ekspresif dalam bahasa sasaran menunjukkan penterjemah akan menggunakan kata yang lebih neutral bagi mengelakkan penghasilan makna ekspresi yang salah dalam bahasa sasaran. Strategi ini juga didapati dapat menghasilkan terjemahan yang menepati norma dan budaya bahasa sasaran. Budaya Timur khususnya di Malaysia cenderung untuk menggunakan perkataan yang kurang menyinggung perkataan pendengarnya. Data

yang berikut akan memaparkan penggunaan strategi terjemahan dengan perkataan yang lebih neutral atau kurang ekspresif dalam penterjemahan kata tabu.

Contoh 3

Teks Sumber: “*You know where the bathroom is. If there’s anything you want, just holler. I’ll be in the kitchen for a while – will the light bother you?*” “*No – heck, no. Thanks a lot.*”

Teks Sasaran: “Kau tahu di mana bilik air. Kalau ada apa-apa yang kau hendak, teriak sahajalah. Aku akan berada di dapur sebentar – lampu tak akan mengganggu kau nanti?” “Tidak – sudah tentu tidak. Terima kasih banyak.”

Petikan dalam contoh ini menunjukkan perbualan antara watak Encik Antolini dan watak Holden ketika watak Holden menumpang tidur di rumahnya. Berdasarkan petikan tersebut, pengkaji mendapati bahawa terdapat penggunaan kata tabu dalam teks sumber, iaitu kata *heck* yang dikategorikan sebagai kata kesat. Kata *heck* boleh digunakan sama ada untuk mengekspresikan perasaan seperti kemarahan dan perasaan terkejut atau memberikan penekanan terhadap sesuatu pernyataan atau soalan. Dalam konteks ini, dapat dilihat bahawa penterjemah telah menterjemah kata *heck* kepada ‘sudah tentu’, iaitu frasa yang lebih neutral dalam teks terjemahan. Padanan ‘sudah tentu’ dalam teks terjemahan merupakan padanan yang paling sesuai kerana frasa tersebut juga dapat memberikan penekanan terhadap apa-apa yang diperkatakan oleh watak Holden seperti penggunaan kata *heck* dalam teks sumber.

Contoh 4

Teks Sumber: *Game, my ass.*

Teks Sasaran: Permainan, konon.

Contoh menunjukkan penulis memaparkan reaksi watak Holden yang tidak suka dengan perkara yang diperkatakan oleh watak Encik Spencer, iaitu kehidupan adalah permainan. Pengkaji mendapati bahawa terdapat penggunaan kata tabu yang tergolong dalam kategori kata julukan, iaitu frasa *my ass* dalam petikan tersebut. Ungkapan *my ass* biasanya digunakan untuk menunjukkan rasa tidak percaya terhadap sesuatu. Penelitian menunjukkan bahawa penterjemah telah menterjemah frasa *my ass* tersebut kepada kata yang lebih neutral, iaitu kata ‘konon’ dalam teks terjemahan. Kata ‘konon’ biasanya digunakan untuk menyindir seseorang dalam bahasa Melayu. Kata ‘konon’ dalam teks sasaran dapat menggambarkan emosi watak Holden yang kurang bersetuju dengan perkara yang diperkatakan oleh watak Encik Spencer sebagaimana penggunaan frasa *my ass* dalam teks sumber. Berdasarkan penelitian terhadap konteks penceritaan petikan ini, pengkaji mendapati bahawa kata ‘konon’ dalam teks sasaran merupakan padanan yang tepat kerana kata tersebut dapat menyampaikan mesej dan mengekspresikan emosi watak dalam teks sumber kepada pembaca sasaran. Sifat kurang senang watak Holden telah ditonjolkan menerusi penggunaan perkataan ‘konon’ yang lebih neutral dan kurang ekspresif.

Terjemahan parafrasa dengan menggunakan kata yang berkaitan

Strategi terjemahan parafrasa dengan menggunakan kata yang berkaitan ialah strategi yang digunakan untuk menghasilkan padanan terjemahan yang paling hampir dengan teks sumber dan menggunakan bentuk padanan dalam bahasa sasaran itu sendiri. Strategi ini sesuai digunakan apabila wujudnya padanan yang setara dengan kata teks sumber walaupun bentuk padanan yang terhasil dalam bahasa sasaran adalah berbeza. Huraian bagi kata tabu yang diterjemahkan menggunakan strategi ini dapat dilihat dalam data seterusnya.

Contoh 5

Teks Sumber: *You'did think a prostitute and all would say "Like hell you are" or "Cut the crap" instead of "Like fun you are."*

Teks Sasaran: Kita akan berfikir bahawa mana-mana pelacur akan berkata. "Pergi jahanamlah atau jangan cuba hendak berdusta," dan bukan "konon".

Petikan memaparkan watak Holden berasa hairan dengan reaksi yang diberikan oleh perempuan yang dilanggannya apabila dia memberitahu umurnya. Walaupun perempuan tersebut boleh mengagak watak Holden berbohong tentang umurnya, tetapi dia hanya memberi reaksi yang biasa sahaja. Contoh ini menunjukkan bahawa watak Holden mengharapkan ungkapan yang sepatutnya diujarkan oleh perempuan tersebut apabila dia memberitahu umurnya. Penelitian menunjukkan bahawa terdapat penggunaan kata tabu yang dikategorikan sebagai kata kesat, iaitu frasa *like hell* dan kata *crap* dalam frasa yang digariskan pada teks sumber. Pengkaji mendapati bahawa penterjemah telah menggunakan strategi terjemahan parafrasa dengan menggunakan kata yang berkaitan untuk menterjemahkan kedua-dua kata kesat tersebut. Bagi penterjemahan frasa *like hell* dalam *like hell you are*, didapati bahawa penterjemah telah menterjemah kepada frasa 'pergi jahanamlah' dalam teks sasaran. Frasa *like hell* biasanya digunakan untuk menekankan bahawa seseorang itu tidak bersetuju dengan sesuatu perkara yang disampaikan. Hal ini menunjukkan bahawa penterjemah dapat menyampaikan maksud sebenar penulis asal terhadap pembaca sasaran di samping mengekalkan ekspresi tabu yang terdapat dalam teks sumber. Perkara yang sama dapat dilihat dalam penterjemahan kata *crap* dalam frasa *cut the crap* apabila penterjemah menterjemahkan bentuk kata kesat tersebut kepada 'jangan cuba hendak berdusta' dalam teks sasaran. Kebiasaannya, frasa *cut the crap* digunakan dalam bentuk percakapan yang tidak sopan untuk meminta seseorang supaya berterus-terang perkara sebenar dan berhenti membicarakan tentang perkara yang tidak penting atau mengarut. Pengkaji mendapati bahawa frasa '...jangan cuba hendak berdusta' dalam teks terjemahan merupakan padanan yang paling hampir dengan maksud watak dalam teks sumber. Berdasarkan penelitian terhadap strategi penterjemahan kedua-dua kata tabu tersebut, pembaca sasaran akan lebih memahami mesej teks sumber apabila penterjemah telah membuat parafrasa bagi kedua-dua kata kesat yang dibincangkan.

Pengguguran

Jasaitytè (2015) menyatakan bahawa pengguguran merupakan strategi yang menjadi pilihan penterjemah apabila menterjemah kata tabu. Kesukaran mencari padanan bagi suatu kata tabu menyebabkan penterjemah mengambil jalan pintas dengan menggugurkan kata tabu tersebut dalam teks sasaran. Walaupun strategi pengguguran merupakan tindakan yang drastik, namun strategi ini masih boleh diterima sekiranya pengguguran sesuatu kata itu tidak mempunyai kepentingan khusus dalam konteks keseluruhan novel.

Contoh 6

Teks Sumber: *It just drove me stark staring mad when I thought about her and Stradlater parked somewhere in the fat-assed Ed Banky's car.*

Teks Sasaran: Aku hanya merenung tajam apabila aku terkenang akan Jane dan Stradlater menghentikan kereta Ed Banky di sesuatu tempat.

Petikan dalam Contoh 6 tersebut memaparkan perasaan watak Holden yang gelisah memikirkan watak Stradlater dan Jane berdua-duaan dalam kereta. Contoh ini menunjukkan bahawa terdapat penggunaan kata tabu dalam teks sumber, iaitu frasa *fat-assed* yang terbentuk daripada gabungan perkataan *fat* dan *ass* bermaksud punggung yang besar. Frasa ini tergolong dalam kategori kata julukan kerana frasa ini berbentuk penghinaan, iaitu menyentuh ciri fizikal badan seseorang. Berdasarkan penelitian terhadap petikan, pengkaji mendapati bahawa penterjemah telah menggugurkan frasa tersebut dalam teks sasaran. Pengguguran frasa tabu tersebut dalam teks terjemahan didapati tidak memberi impak yang besar kerana pembaca sasaran masih dapat memahami mesej utama dalam teks sumber. Hal ini demikian kerana frasa *fat-assed* yang terdapat dalam teks sumber hanya digunakan sebagai maklumat sampingan dalam penceritaan tersebut. Oleh yang demikian, pengguguran frasa tabu tersebut tidak menjejaskan mesej utama penulis, iaitu mengekspresikan perasaan watak Holden yang tidak tentu arah memikirkan kemungkinan perkara yang akan berlaku antara watak Stradlater dan Jane apabila mereka berdua-duaan di dalam kereta. Tindakan penterjemah menggugurkan frasa *fat-assed* tersebut kerana penghinaan bentuk fizikal badan

seseorang sangat bercanggahan dengan norma dan budaya masyarakat Timur yang menerapkan nilai murni, iaitu menghormati identiti dan fizikal orang lain.

Contoh 7

Teks Sumber: “*You have a damn good sense of humor, Ackley kid*” I told him.

Teks Sasaran: “Kau ni mudah ketawa budak Ackley. Kau tahu?”

Kata *damn* yang terdapat dalam contoh ini merupakan kata tabu yang tergolong dalam kategori kata kesat. Kebiasaannya kata *damn* akan digunakan apabila seseorang berasa rimas atau kurang selesa dengan seseorang mahupun sesuatu perkara. Contoh ini juga menunjukkan bahawa watak Holden berasa kurang selesa dengan perwatakan Ackley yang mudah terhibur dengan sesuatu perkara atau benda yang tidak melucukan baginya. Pengkaji mendapati penterjemah telah menggugurkan kata *damn* tersebut apabila diterjemahkan ke dalam bahasa sasaran. Penelitian menunjukkan bahawa penggunaan kata *damn* dalam petikan tersebut tidak membawa sebarang makna yang khusus dalam penceritaan. Oleh yang demikian, pengguguran kata tabu ini tidak menjejaskan mesej asal teks sumber, iaitu penulis ingin memberitahu kepada pembaca bahawa watak Ackley ialah seorang yang mudah terhibur walaupun sesuatu perkara itu tidak melucukan.

Contoh 8

Teks Sumber: “*How’s your sex life?*” I asked him. He hated you to ask him stuff like that. “Relax,” he said. “Just sit back and relax, for Chrissake.”

Teks Sasaran: “Bagaimanakah seks dalam kehidupan seharian kau?” aku bertanya kepadanya. Dia tidak suka orang bertanya kepadanya perkara seperti itu. “Bertenang,” katanya. “Duduk dan bertenang.”

Watak Holden bertanyakan soalan yang agak peribadi sebaik sahaja bertemu rakannya. Watak Luce yang agak kurang selesa dengan pertanyaan itu cuba menenangkan sikap terburu-buru watak Holden itu. Frasa tabu, iaitu *for Chrissake* yang terdapat dalam petikan merupakan kata tabu yang tergolong dalam kategori kata cabul kerana penggunaan kata suci seperti *Christ* digunakan dalam pengungkapan yang tidak berunsurkan keagamaan. Frasa *for Chrissake* biasanya digunakan untuk mengekspresikan perasaan yang rimas dan menjengkelkan terhadap seseorang mahupun sesuatu perkara. Hal ini menunjukkan watak Luce menggunakan frasa tersebut untuk meluahkan perasaan kurang senang dengan sikap watak Holden yang mendesak. Dalam penterjemahan frasa *for Chrissake*, pengkaji mendapati bahawa penterjemah telah menggugurkan frasa tersebut dalam teks sasaran. Pengguguran frasa tersebut tidak memberi impak yang besar terhadap pembaca sasaran kerana frasa tersebut tidak mempunyai kepentingan yang khusus dalam penceritaan novel. Terjemahan yang dihasilkan masih dapat memberikan kefahaman yang jelas kepada pembaca sasaran walaupun bentuk ekspresi tabu dalam teks sumber dilenyapkan dalam teks sasaran.

Contoh 9

Teks Sumber: *She had very big knockers.*

Teks Sasaran: Tiada terjemahan

Petikan dalam Contoh 9 menunjukkan bahawa watak protagonis dalam novel memberitahu pembaca tentang watak Lillian Simmons, seorang gadis yang pernah keluar dengan abangnya suatu ketika dulu. Kata *knockers* yang terdapat dalam petikan merupakan kata tabu yang tergolong dalam kategori kata lucah kerana kata tersebut merujuk tubuh fizikal seseorang, iaitu payudara wanita. Penelitian menunjukkan bahawa penterjemah telah menggugurkan kata tabu tersebut dalam teks sasaran. Penterjemah bukan sahaja memilih untuk menggugurkan kata lucah tersebut malah keseluruhan ayat dalam teks sasaran. Tindakan ini menunjukkan bahawa penterjemah telah menggugurkan maklumat tubuh badan yang membawa konotasi negatif dalam penceritaan novel. Tindakan penterjemah menggugurkan keseluruhan ayat tersebut tidak memberi kesan terhadap pemahaman pembaca sasaran

terhadap keseluruhan penceritaan novel dan bertepatan dengan norma Timur yang tidak menyentuh soal bentuk fizikal seseorang.

KESIMPULAN

Pertembungan bahasa dan budaya antara teks sumber dan teks sasaran yang berbeza telah menyebabkan suatu kata tabu sukar untuk diterjemahkan. Hal ini demikian kerana kata tabu adalah berbeza-beza mengikut norma dan budaya sesuatu masyarakat (Andersson & Trudgill, 1990). Tambahan pula, budaya masyarakat Barat berbeza dengan budaya masyarakat Timur yang mengamalkan nilai murni dan adab sopan. Perkataan *fuck* yang boleh diguna sebagai kata penegasan dan tidak membawa konotasi negatif dalam budaya Barat misalnya tidak sesuai diterjemahkan secara literal dalam semua situasi perbualan watak dalam novel berbahasa Melayu. Makalah ini telah memaparkan pengelasan kata tabu yang ditemui dalam teks kajian berdasarkan pengkategorian oleh Battistella (2005). Kata tabu yang terdapat dalam novel *The Catcher in the Rye* dan *Wira Ladang* terbahagi kepada empat kategori utama, iaitu (1) kata julukan, (2) kata kesat, (3) kata cabul dan (4) kata lucah. Kajian ini juga mendapati bahawa kebanyakan kata tabu yang dikenal pasti dalam teks sumber merupakan kata tabu yang tergolong dalam kategori kata kesat dan kata cabul.

Berdasarkan pengkategorian kata tabu tersebut, pengkaji telah meneliti strategi terjemahan kata tabu pada bahagian kedua analisis data dan perbincangan. Pengkaji mendapati bahawa strategi terjemahan yang paling banyak digunakan oleh penterjemah ialah pengguguran. Penterjemah telah menggugurkan kata tabu yang tidak mempunyai makna yang khusus dan kepentingan dalam novel. Dapatan ini bertepatan dengan kajian lepas yang telah dijalankan oleh Karjalainen (2002). Namun, nilai tambah kajian ini wujud tiga lagi strategi yang dimanfaatkan oleh penterjemah dalam menterjemahkan pasangan bahasa Melayu dan bahasa Inggeris. Strategi tambahan yang dimaksudkan adalah strategi terjemahan parafrasa apabila penterjemah menggunakan kata yang berkaitan sewaktu menterjemah beberapa kata tabu. Penterjemah juga didapati menggunakan strategi terjemahan dengan perkataan yang lebih umum dan terjemahan dengan perkataan yang lebih neutral atau kurang ekspresif dalam bahasa sasaran. Langkah ini diambil bagi menyesuaikan dengan norma dan budaya pembaca sasaran di Malaysia. Masyarakat Malaysia mengamalkan nilai murni dan adab sopan.

Oleh itu, pengkaji dapat menyimpulkan bahawa penterjemah cuba untuk menghasilkan terjemahan yang terbaik bagi penterjemahan kata tabu yang dikenal pasti. Kajian ini juga telah membuktikan bahawa strategi pengguguran bukanlah satu-satunya strategi yang sesuai digunakan dalam penterjemahan kata tabu. Penterjemah boleh menggunakan strategi seperti menggunakan perkataan yang lebih umum dan terjemahan menggunakan perkataan yang lebih neutral dalam bahasa sasaran. Langkah ini diambil bagi menghasilkan terjemahan yang menyampaikan maksud asal penulis teks sumber di samping menepati kehendak norma dan budaya bahasa sasaran.

RUJUKAN

- Abu Bakar, S. S., & Zolk, N. H. (2012). Unsur eufemisme dalam Melunas Rindu dan Renyah. *PENDETA: Journal of Malay Language, Education and Literature*, 3, 71-96.
- Ainon Mohd & Abdullah Hassan. (2008). *Teori dan teknik terjemahan*. Kuala Lumpur: PTS Professional.
- Allan, K. & Burridge, K. (2006). *Forbidden words: Taboo and the censoring of language*. New York: Cambridge University Press.
- Andersson, L. & Trudgill, P. (1990). *Bad language*. Amerika: Basil Blackwell.
- Atanasovska, K. G. (2016). Is it a taboo to translate a taboo in a literary text? *Bitola*, 68.

- Baker, M. (2011). *In other words: A coursebook on translation*. London & New York: Routledge.
- Bassnett, S. (1980). *Translation studies*. London: Routledge.
- Battistella, E.L. (2005). *Bad language: Are some words better than others?* New York: Oxford University Press.
- Bratož, S. (2004). A Stylistic Analysis of Four Translations of JD Salinger's *The Catcher in the Rye*. *ELOPE: English Language Overseas Perspectives and Enquiries*, 1(1-2), 95-104.
- Chunming, Gao. (2013). *A sociolinguistic study of English taboo language*. Academy Publisher, 3(12), 2310-2314.
- Davoodi, Z. (2009). On The Translating Of The Taboos. *Translation Directory*. Diakses pada 16 November 2018 daripada <http://www.translationdirectory.com/articles/article2052.php>
- Fairman, C. M. (2009). *Fuck: word taboo and protecting our First Amendment Liberties*. Amerika: Sphinx Publishing.
- Fromkin, V. & Rodman, R. (1993). *An introduction to language*. London: Harcourt Brace College Publishers.
- Hartono, R. (2009). Translating a novel: Problems and solutions (A holistically critique on novel translation). *Language Circle: Journal of Language and Literature*, 3(2).
- Jasaitytė, L. (2015). Swear-words in teen fiction and their translation from English into Lithuanian. (Unpublished Bachelor Thesis). Siauliai University, Lithuania.
- Jay, T. (1992). *Cursing in America: A psycholinguistic study of dirty language in the courts, in the movies, in the schoolyards and on the street*. Philadelphia: John Benjamin Publishing Company.
- Karjalainen, M. (2002). Where have all the swearwords gone: An analysis of the loss of swearwords in two Swedish translations of JD Salinger's *Catcher in the Rye*. Diakses pada 8 Oktober 2020 daripada <https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/19330/wherehav.pdf?sequence=3>
- Mahmood Hashemian, Azizullah Mirzaei & Maryam Hosseini. (2014). Rendering strategies in culture-specific items: Taboo expressions in IRIB's dubbed Hollywood movies. *International Journal of Foreign Language Teaching & Research*. 2(7). 23-29.
- Mohd. Zubir, S. K. (2011). Bahasa Melayu dan Sastera Mempunyai Hubungan Simbiosis dalam Membina Jati Diri Generasi Moden. *PENDETA: Journal of Malay Language, Education and Literature*, 2, 86-98.
- Nasery, N. & Pishkar, K. (2015). A case study of translation of taboo words based on Anthony Pym's model. *Journal of Applied Linguistics and Language Research*, 2(8), 28-40.
- Ndhlovu, K. & Botha, R. (2017). Euphemism vs explicitness: A corpus based analysis of translated taboo words from English to Zimbabwean Ndebele, South African. *Journal of African Languages*, 37(2), 235-243.
- Newmark, P. (1988). *A textbook of translation*. New York: Prentice Hall.
- Nur Anis Fadzil (2019). Analisis Strategi Penterjemahan Kata Tabu dalam Novel *the Catcher in the Rye*. Tesis Ijazah Sarjana yang tidak diterbitkan. Pusat Pengajian Ilmu Kemanusiaan, Universiti Sains Malaysia.
- Puteri Roslina Abdul Wahid. (2012). *Meneroka penterjemahan bahasa Melayu*. Kuala Lumpur: Penerbit Universiti Malaya.
- Qanbar, N. (2011). A sociolinguistic study of the linguistic taboos in the Yemeni society. *Modern Journal of Applied Linguistics*, 3, 86-104.
- Salinger, J. D. (1991). *The catcher in the rye*. New York: Little, Brown and Company.
- Salinger, J. D. (1999). *Wira ladang* (penterjemah, Zulkifli Ahmad). Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.

- Usman Muhammed Bello. (2014). A study of taboo and euphemistic expressions in Bible translation from English to Yoruba. *Ilorin Journal of Linguistics, Literature and Culture*, 4, 36-57.
- Vermeer, H. (1992). Is translation a linguistic or cultural process? *Itha do.Desterro*, 28, 37-49.
- Vossoughi, H. & Etemad Hosseini, Z. (2013). Norms of translating taboo words and concepts from English into Persian after the Islamic revolution in Iran. *Journal of Language and Translation*, 3(1), 1-6.
- Wardhaugh, R. (2006). *An introduction to sociolinguistics*. United Kingdom: Blackwell Publishing Ltd.